

Абай облысында жерлеу және қабірлерді күту жөніндегі істі ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы

Абай облысы мәслихатының 2023 жылғы 17 қаңтардағы № 13/87-VII шешімі

Қазақстан Республикасының "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы" Заңының 6-бабының 2-8-тармағына, Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2019 жылғы 31 мамырдағы № 48 "Жерлеудің үлгілік қағидаларын бекіту және қабірлерге күтім жасау жөніндегі істі ұйымдастыру туралы" бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 18771 болып тіркелген) сәйкес, Абай облысы мәслихаты ШЕШТІ:

1. Осы шешімнің қосымшасына сәйкес, Абай облысында жерлеу және қабірлерді күту жөніндегі істі ұйымдастыру қағидалары бекітілсін.
2. Осы шешім алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Абай облысы мәслихатының төрағасы

K. Сулейменов

Абай облысы мәслихатының

2023 жылғы 17 қаңтардағы

№13/87-VII шешімнің

қосымшасы

Абай облысында жерлеу және қабірлерді күту жөніндегі істі ұйымдастыру қағидалары

1 тарау. Жалпы ережелер

1. Осы жерлеу және қабірлерге күтім жасау жөніндегі істі ұйымдастыру қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасының "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы" Заңының 6-бабының 2-8-тармағына, Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің "Жерлеудің үлгілік қағидаларын бекіту және қабірлерге күтім жасау жөніндегі істі ұйымдастыру туралы" 2019 жылғы 31 мамырдағы № 48 (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 18771 болып тіркелген) бұйрығына сәйкес әзірленді және қабірлерге күтім жасау жөніндегі істі жерлеу және ұйымдастыру тәртібін айқындауды.

Зират қорымдарын күтіп ұстауға және пайдалануға, қайтыс болған адамдарды немесе олардың сүйектерін жерлеуді және қайта жерлеуді ұйымдастыруға, сондай-ақ жерлеу мақсатындағы объектілерге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар "Зираттарға және жерлеу мақсатындағы объектілерге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 19 тамыздағы №

КР ДСМ-81 (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 24066 болып тіркелген) бұйрығымен бекітілген санитариялық қағидаларында айқындалады.

Зират қорымдарын жобалау қағидаттарын айқындау және оларды күтіп ұстauғa, жерлеу ісін, жерлеу салт-жорасын (адамның сүйектерін немесе құлін жерлеу рәсімін) ұйымдастыру тәртібіне, сондай-ақ жерлеу орындарын күтіп ұстauғa және Қазақстан Республикасындағы жерлеу ісі мәселелері жөніндегі мамандандырылған қызметтердің жұмысына ұсынымдар "Қазақстан Республикасының Зираттарды жобалау және күтіп ұстau" қағидалар жинағымен" (КР ҚЖ 3.02-141-2014) айқындалады.

Ескеrtу. 1-тармақ жаңа редакцияда – Абай облысы мәслихатының 28.06.2024 № 16/115-VIII шешімімен (алғашқы реcми жарияланған күnінен кейін күнтізбелік он күn өткен соң қолданысқa енгізіледі).

2. Осы Қағидаларда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) азаматтық хал актілерін тіrкеu бөліmі (бұдан әрі – тіrкеuші орган) – азаматтық хал актілерін мемлекеттік тіrкеudі жәne азаматтық хал актілерін мемлекеттік тіrкеuge байланысты мемлекеттік көрсетіletіn қызметтердің basқa да түрлерін жүzеге асыратын "Азаматтарғa арналғan үкіmet" мемлекеттіk корпорациясы;

2) жерлеу – санитариялық, табиғатты қорғau, қala құрылышы жәne өзге де қағидалар мен нормаларғa қайshы келмейтіn, марқұмның тіlegіne, dіni сеніmіne, әdet-ғұрпыna жәne дәstүrlеріne сәйkес қайtys болғan адамның денесіn (сүyегіn) жерге (қabіrgе, лaқatқa) жерлеу немесе құlі bar урнаны қabіrgе, saғanaғa жерлеuмен отқa жaғu (kремациялаu) жөnіндегі salt-жora әrekettteri;

3) зират (қabіr) – қайtys болғan адамды немесе оның сүyегіn жерлеu орны;

4) зират қорымы – қайtys болғan адамдарды немесе олардың қaldықтарын жерлеu үshіn arnайы bөlіngен aumak;

5) зират қорымының әkіmшіlіgі – зират қорымын ұstau жәne пайдалану жөnіндегі ұйымдастырушылық-әkіmdіk жәne әkіmшіlіk-sharuashылық функцияларды жүzеге асыратын жеке немесе занды тұlғa.

Ескеrtу. 2-тармақa өzgerіster еnгіzіldі - Абай облысы мәслихатының 04.11.2024 № 20/142-VIII шешіmімен (алғашқы реcми жарияланған күnіnен кейіn күнтіzbelіk он күn өtкен соң қолданыsқa еnгіzіlеді).

2-taraу. Жерлеудің жәne зираттарды күtіp-ұstau іsіn ұйымдастырудың tәrtіbi

3. Aumaқтық Қағидаларды әzіrлеu кезіnde елді мекендер aumaғының, олардың құрылышының ерекшеліkтері, сондай-ақ зираттарды күtіp-ұstau іsіn ұйымдастыru, тарихи-mәdeni мұra, dіni мақsatttaғы объектіler жәne табиғi ландшафты сақtaу қажеттіgі eскеріldі.

4. Aumaқтық Қағидалардың құрылымы:

- 1) жерлеu үshіn орын bөlу tәrtіbin;
- 2) қайtys болғan адамдарды немесе олардың сүyектеріn жерлеu tәrtіbi;

- 3) зираттарды жобалау және салу тәртібін;
- 4) жерлеу орындарын абаттандыруды ұйымдастыру және оларды күтіп-ұстай тәртібін;
- 5) зиратқа арналған жер участеклерін есепке алу және тіркеу тәртібін;
- 6) жерлеуге, зират қорымдарын күтіп ұстаяуға және оларға қызмет көрсетуге шарт жасасу және оның талаптарының сақталуын бақылауды жүзеге асыру тәртібін қамтиды.

Ескерту. 4-тармаққа өзгерістер енгізілді – Абай облысы мәслихатының 28.06.2024 № 16/115-VIII шешімімен (алғашқы реңми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

5. Жергілікті атқарушы органдар зират қорымдары орналасқан және оларға арналған ортақ пайдаланудағы жерден елді мекенниң қайтыс болған әрбір тұрғынын немесе осы елді мекенде қайтыс болған тұрғылықты жері белгісіз адамды жерлеу үшін алты шаршы метрден артық емес жер участексін тегін бөледі.

Зират қорымының аумағы зираттарға арналған қатарларға бөлінетін участеклерден тұрады және оған автомобиль көлігіне арналған журу жолдары мен зират участеклеріне өтетін жолдар салынады.

Республикалық маңызы бар қаланың, аудандық (облыстық) маңызы бар қаланың әкімдігі:

зиратқа арналған жер участеклерін есепке алу деректерін (мәліметтерін) жинақтауды және тіркеуді ұйымдастырады;

жерлеу, зират қорымдарын күтіп ұстаяу және оларға қызмет көрсету жөніндегі шарт талаптарының сақталуын бақылауды жүзеге асырады;

жергілікті атқарушы органның реңми интернет-ресурсында және Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрінің міндеттін атқарушының 2023 жылғы 12 шілдедегі № 252/НҚ бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 33106 болып тіркелген) жария кадастрық картада зират қорымының бос емес және бос участеклері бойынша айына кемінде бір рет өзекті ақпаратты орналастырады.

Облыстық маңызы бар қаланың, қаладағы ауданының, аудандық маңызы бар қаланың, кенттің, ауылдың, ауылдық округтің әкімі зираттарға арналған жер участеклерін есепке алушуды және тіркеуді есепке алу журналдарының негізінде жүргізеді.

Ескерту. 5-тармақ жаңа редакцияда – Абай облысы мәслихатының 28.06.2024 № 16/115-VIII шешімімен (алғашқы реңми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

6. Жерлеу зират қорымының әкімшілігіне қайтыс болуды тіркеуді жүзеге асыратын тіркеуші орган берген қайтыс болу туралы куәлікті және (немесе) "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндеттін атқарушының 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020

бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21579 болып тіркелген) бекітілген № 045/у нысаны бойынша қайтыс болу туралы медициналық куәлікті не "электрондық үкімет" веб-порталы арқылы алғынған қайтыс болу туралы хабарламаны ұсынғаннан кейін зират қорымының аумағында жүргізіледі.

7. Жерлеу зират қорымы әкімшілігі жүргізетін есепке алу журналында тіркеледі.
8. Есепке алу журналында мынадай мәліметтер қамтылады:
  - жерлеу жылы, айы, күні;
  - зираттың (қабірдің) нөмірі;
  - қайтыс болған адамның тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда);
  - туған және қайтыс болған күні;
  - өлімнің себебі;"электрондық үкімет" веб-порталы арқылы алғынған қайтыс болу туралы куәліктің немесе хабарламаның нөмірі, күні және кімнің бергені;

марқұмның жақын туыстарының тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда), жеке сәйкестендіру нөмірі (бар болған жағдайда), жеке басын куәландаратын құжаттың берілген күні мен нөмірі, мекенжайы, туыстары болмаған жағдайда, жерлеуді жүргізген адамның мекенжайы не жерлеуді жүргізген ұйымның атауы, бизнес-сәйкестендіру нөмірі, мекенжайы.

9. Жақын туыстарының, сондай-ақ жұбайының (зайыбының) жазбаша өтініші бойынша жергілікті атқарушы органға, қаладағы аудан әкімінің аппаратына қайтыс болған адаммен жақын туыстығын растайтын құжаттарды ұсынған кезде қайтыс болған адамды немесе оның сүйегін бұрын қайтыс болған жақын туысының жаңында жерлеу көрсетілген жерлеу орнында бос жер участекі немесе бұрын қайтыс болған жақын туысының зираты болған кезде қамтамасыз етіледі.

10. Сот-медициналық зерттеуден кейін мәйітханада жүрген қайтыс болған адамдардың табылған мәйіттерін немесе олардың сүйектерін, суға кеткендерді, үйден тыс жерде кенеттен қайтыс болғандарды жерлеу жерлеу рәсімін ұйымдастыруды өзіне алуы мүмкін туыстары немесе адамдар мен мекемелер болмаған кезде қайтыс болу фактісі тіркелгеннен кейін жергілікті атқарушы органдарға жүктеледі.

11. Тұыссыз адамдарды жерлеу бюджет қаражаты есебінен жүргізіледі.

12. Жұмыс істеп тұрған және жабық зираттарда қалдықтарды қайта жерлеуге, келесі жағдайларды қоспағанда:

зират қорымын немесе оның участекін мерзімінен бұрын жою;

сүйектерді Қазақстан Республикасының басқа жерлеріне немесе одан тыс жерлерге қайта жерлеу үшін жекелеген зираттардан тасымалдау жағдайларын қоспағанда, жұмыс істеп тұрған және жабық зират қорымдарында сүйектерді қайта жерлеуге рұқсат етілмейді.

Қайтыс болған адамдарда аса қауіпті инфекциялық ауру (куйдіргі, конго-қырым геморрагиялық қызбасы) болмаған жағдайда жерленген сәтінен бастап алғашқы екі

апта ішінде кейіннен үш жылдан ерте емес, құмдауыт жерлерде бір жылдан ерте емес халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның келісімі бойынша сүйектерді қайта жерлеуге жол беріледі.

Ескерту. 12-тармақ жаңа редакцияда – Абай облысы мәслихатының 28.06.2024 № 16 /115-VIII шешімімен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

13. Қабірлерді жобалау және салу:

қабірлердің участекері арасындағы қашықтық ұзын жақтары бойынша кемінде 1 метрді, ал қысқа жақтары бойынша кемінде 0,5 метрді құрайды;

қабірдің тереңдігі топырақтың сипатына және топырақ асты суларының деңгейіне байланысты белгіленеді және жер бетінен табыттың қақпағына (бар болған жағдайда) дейін кемінде 1,5 метрді құрайды. Барлық жағдайларда қабірге арналған белгі жер асты суларының деңгейінен 0,5 метрге жоғары болады;

аса қауіпті инфекциялардан қайтыс болғандар үшін қабірдің тереңдігі 2 метр деңгейінде белгіленеді, бұл ретте түбіне кемінде 10 сантиметр қабатпен хлорлы эк салынады;

әрбір қабірдің жер бетінен 0,5 метрге биік үймесі (бұдан әрі – қабір үсті төмпешігі) болады. Қабір үсті төмпешігі қабірді атмосфера суларынан қорғау үшін оның шеттерін жауып тұруы тиіс.

14. Жерлеу орындарын абаттандыру және оларды күтіп-ұстау:

Жерлеуге бөлінген участекінің шекарасында:

табиги тастан немесе бетоннан жасалған қабір үсті ескерткіштер мен құрылыштар, гүлзарлар мен орындықтар орнатуға;

қабір басында гүл, кейіннен қырқылып отырылатын сәндік бұтадан қоршау отырғызуға жол беріледі.

зираттарды одан әрі күтіп-ұстауды жақын туысы тиісті тәртіппен қамтамасыз етеді.

ескерткіштер мен құрылыштарды орналастыруға, үстелдерді, орындықтарды және құрылыштарды жерлеу участекінен тыс жерлерде орналастыруға жол берілмейді.

Зират қорымдарын (өтпе жолдар, соқпақтар, гүлбақтар, көгалдар, көріздік, электрлік және су құбыры желілері және құрылыштар) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тиісті тәртіппен жергілікті атқарушы органдар күтіп ұтайды.

15. Республикалық маңызы бар қаланың, ауданының (облыстық маңызы бар қаланың) жергілікті атқарушы органды мен зират қорымының әкімшілігі арасында жерлеуге, зират қорымдарын күтіп ұстауға және оларға қызмет көрсетуге шарт жасасу жүргізілетін конкурс қорытындысы бойынша мемлекеттік сатып алу туралы заңнамаға сәйкес белгілінген мерзімде жүзеге асырылады.

Ескерту. 15-тармақ жаңа редакцияда – Абай облысы мәслихатының 28.06.2024 № 16 /115-VIII шешімімен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

16. Зират қорымының әкімшілігі мыналарды:

- 1) азаматтарға жерлеу қызметтерін көрсету тәртібі туралы, оның ішінде зират қорымы аумағындағы стендтерде ақпарат орналастыра отырып, толық ақпарат беруді;
- 2) қайтыс болған адамдарды немесе олардың сүйектерін жерлеу үшін зираттарды уақтылы дайындауды;
- 3) жерлеу үшін әрбір жер участекін бөліп берудің белгіленген нормасын және зираттарды дайындау Қағидаларын сақтауды;
- 4) ғимараттарды, инженерлік жабдықтарды, зират қорымының аумағын, қоршауды, жарықтандыруды жарамды күйде ұстауды;
- 5) жалпыға ортақ пайдаланылатын жолдарды және шаруашылық мақсаттағы басқа да участекелерді жүйелі түрде жинауды, сумен жабдықтау желілеріне қызмет көрсетуді, зираттың бүкіл аумағындағы жасыл екпелерді күтіп-ұстауды, жолдарды ағымдағы жөндеуді және қоқысты уақтылы шығаруды қоса алғанда, зираттарды күтіп-ұстаяу жөніндегі жұмыстардың ұйымдастырылуын бақылауды;
- 6) азаматтарға жерлеу орнын күтіп-бағу үшін мүкәммалды жалға беруді;
- 7) жерлеу қызметтерінің өзге де субъектілеріне тең қолжетімділікті ұсынуды қамтамасыз етеді.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК